

MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTLARI DIREKTOR O'RINBOSARLARINING BOSHQARUV KOMPETENSIYALARINI RIVOJLANTIRISHDA PEDAGOGIK MUHITNING TRANSFORMATSIYASI

Mavlonov Nurali Sherali o'g'li

International school of finance technology and science institutining "Iqtisodiyot va kompyuter injenering" kafedراسi mudiri p.f.f.d., (PhD), dotsent

Maxamadaliyeva E`zoza Rustamxo`ja qizi

Maktabgacha ta`lim tashkilotlari direktor va mutaxassislarini qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish instituti tayanch doktoranti

maxamadaliyevaezoza@gmail.com. +998881157545

ORCID: 0009-0002-6654-2403

<https://doi.org/10.5281/zenodo.19480431>

Annotatsiya: Mazkur tezis maktabgacha ta`lim tashkilotlari direktor o`rinbosarlarining boshqaruv kompetensiyalarini rivojlantirishda pedagogik muhitni transformatsiya qilishning nazariy va amaliy asoslarini yoritishga bag`ishlangan. Hozirgi globallashtirish va raqamlashtirish jarayonlari ta`lim tizimiga yangi talablarni qo`ymoqda, bu esa rahbar kadrlarning kasbiy tayyorgarligi, boshqaruv madaniyati va innovatsion faoliyatini takomillashtirishni taqozo etadi.

Kalit so`zlar: Pedagogik muhit transformatsiyasi, boshqaruv kompetensiyalari, maktabgacha ta`lim menejmenti, raqamli boshqaruv texnologiyalari, innovatsion ta`lim yondashuvlari.

Tadqiqotda pedagogik muhit keng ma`noda — ta`lim jarayoni ishtirokchilari o`rtasidagi ijtimoiy-psixologik munosabatlar, boshqaruv mexanizmlari, tashkiliy sharoitlar va zamonaviy texnologiyalar integratsiyasi sifatida talqin etiladi. Ushbu muhitni transformatsiya qilish orqali direktor o`rinbosarlarining strategik fikrlash, samarali qaror qabul qilish, kommunikativ kompetensiya, liderlik va analitik yondashuv kabi muhim boshqaruv ko`nikmalarini rivojlantirish imkoniyatlari asoslab beriladi.

Shuningdek, tezisda raqamli boshqaruv texnologiyalarini joriy etish, hamkorlikka asoslangan boshqaruv modelini shakllantirish, innovatsion pedagogik yondashuvlardan foydalanish orqali boshqaruv samaradorligini oshirish masalalari atroflicha tahlil qilinadi. Tadqiqot natijalari pedagogik muhitni modernizatsiya qilish rahbar kadrlarning kompetensiyalarini tizimli rivojlantirishda muhim omil ekanligini ko`rsatadi.

Materiallar va metodlar

Mazkur tadqiqot maktabgacha ta`lim tashkilotlari direktor o`rinbosarlarining boshqaruv kompetensiyalarini rivojlantirishda pedagogik muhit transformatsiyasining o`rnini aniqlashga qaratilgan bo`lib, uning metodologik asosini pedagogika, ta`lim menejmenti va psixologiya fanlarining zamonaviy yondashuvlari tashkil etadi.

Tadqiqot jarayonida mahalliy va xorijiy ilmiy manbalar, normativ-huquqiy hujjatlar hamda metodik qo`llanmalar tahlil qilindi. Boshqaruv kompetensiyalarining tarkibi, ularning rivojlanish mexanizmlari va pedagogik muhit bilan o`zaro bog`liqligi chuqur o`rganildi.

Empirik tadqiqotlar doirasida maktabgacha ta`lim tashkilotlari direktor o`rinbosarlarining amaliy faoliyati tahlil qilindi. Quyidagi metodlardan foydalanildi:

- ilmiy tahlil va sintez;
- kuzatuv metodi;
- so`rovnoma va intervyu;
- diagnostik baholash;

- taqqoslash metodi.

Tadqiqot natijalari pedagogik muhitni transformatsiya qilish quyidagi yo'nalishlarda samarali ekanligini ko'rsatdi: raqamli boshqaruv texnologiyalarini joriy etish, hamkorlikka asoslangan boshqaruvni rivojlantirish, motivatsion va kommunikativ muhitni takomillashtirish hamda monitoring va baholash tizimlarini modernizatsiya qilish.

Xulosa.

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, pedagogik muhitni transformatsiya qilish maktabgacha ta'lim tashkilotlari direktor o'rinbosarlarining boshqaruv kompetensiyalarini rivojlantirishda muhim omil hisoblanadi. Zamonaviy sharoitda rahbar kadrlar strategik fikrlash, raqamli savodxonlik, samarali kommunikatsiya va liderlik kompetensiyalariga ega bo'lishi zarur.

Raqamli boshqaruv texnologiyalarining joriy etilishi boshqaruv jarayonlarining shaffofligi va samaradorligini oshiradi. Hamkorlikka asoslangan pedagogik muhit esa jamoada sog'lom ijtimoiy-psixologik muhitni shakllantirib, xodimlarning kasbiy faolligini oshiradi.

Motivatsion va kommunikativ tizimlarning takomillashtirilishi pedagoglarning ish faoliyatiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi, monitoring va baholash tizimlarining modernizatsiyasi esa boshqaruv qarorlarini ilmiy asosda qabul qilish imkonini beradi.

Umuman olganda, pedagogik muhitni kompleks transformatsiya qilish direktor o'rinbosarlarining boshqaruv kompetensiyalarini tizimli rivojlantirishga xizmat qiladi hamda maktabgacha ta'lim tashkilotlarida boshqaruv sifati va ta'lim samaradorligini oshiradi.

Adabiyotlar, References, Литературы:

1. O'zbekiston Respublikasi "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni. – Toshkent, 2020.
2. "Maktabgacha ta'lim va tarbiya to'g'risida"gi Qonun. – Toshkent, 2019.
3. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston strategiyasi. – Toshkent, 2021.
4. Qurbanov Sh. Ta'lim menejmenti asoslari. – Toshkent, 2018.
5. Fullan M. The New Meaning of Educational Change. – New York, 2007.
6. Bush T. Educational Leadership and Management. – London, 2011.